

Katowice, 9 grudnia 2023 r.

dr hab. Marzena Strojek-Filus, prof. UE
Katedra Rachunkowości
Kolegium Finansów
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Recenzja rozprawy doktorskiej
mgr Katarzyny Gamrat
pt. „Determinanty szczegółowości ujawnień informacji
w sprawozdawczości spółek giełdowych”

Promotor pracy: dr hab. Mariusz Andrzejewski, prof. UEK,
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Promotor pomocniczy: dr Paweł Zieniuk
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

1. Podstawa formalna i cel recenzji

Podstawą formalną przygotowania niniejszej recenzji było skierowane do mnie pismo Dyrektora Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie prof. dr. hab. inż. Stanisława Popek, informujące o wyznaczeniu mnie na recenzenta rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Gamrat pt. „Determinanty szczegółowości ujawnień informacji w sprawozdawczości spółek giełdowych”.

W piśmie zawarta jest informacja o wszczęciu przewodu doktorskiego w dyscyplinie *Ekonomia i finanse*, ze wskazaniem ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. 2022 r., poz. 574, z późn. zm.) jako podstawy sporządzenia recenzji. Wobec powyższego recenzja została sporządzona w oparciu o ustawowe kryteria dotyczące rozpraw doktorskich, w szczególności odniesienie do kwestii, czy recenzowana rozprawa spełnia ustawowe wymogi, co uzasadnia dopuszczenie jej do publicznej obrony. Zgodnie z art. 187.1.

przywołanej ustawy rozprawa doktorska powinna prezentować ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Przedmiotem rozprawy doktorskiej powinno być oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej. Rozprawę doktorską może stanowić między innymi praca pisemna, w tym monografia naukowa, zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów naukowych, W świetle przywołanych przepisów głównym celem niniejszej recenzji jest odniesienie się do kryteriów ustawowych w ocenie rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Gamrat.

2. Podstawa merytoryczna recenzji

Przedmiotem recenzji jest rozprawa doktorska mgr Katarzyny Gamrat pt. „Determinanty szczególności ujawnień informacji w sprawozdawczości spółek giełdowych”. Promotorem naukowym rozprawy jest dr hab. Mariusz Andrzejewski, prof. UEK, natomiast promotorem pomocniczym jest dr Paweł Zieniuk.

Praca liczy 232 strony i obejmuje stronę tytułową, spis treści, wstęp, cztery główne rozdziały, zakończenie, bibliografię, spis rysunków, spis tabel oraz załączniki poprzedzone ich spisem. Na bibliografię składa się 336 pozycji zwartych, artykułów oraz aktów prawnych.

Praca ma charakter teoretyczno-empiryczny.

3. Ocena tematu pracy oraz podjętego problemu badawczego

Temat rozprawy doktorskiej dotyczy ujawniania informacji finansowych oraz jego uwarunkowań. Autorka koncentruje się na problemie szczególności ujawnień w powiązaniu z czynnikami, które wpływają na stopień szczególności ujawnień. Przyjęty problem badawczy oceniam jako aktualny, silnie powiązany z fundamentami teoretycznymi finansów i rachunkowości, a także ważny z punktu widzenia praktyki gospodarczej.

We wstępie Doktorantka obszernie przedstawiła problem badawczy w kontekście konieczności efektywnego procesu komunikowania informacji przez system rachunkowości. „Osadziła” problem badawczy w głównych teoriach finansów, szczególnie eksponując potrzebę zmniejszenia asymetrii informacji. Na podkreślenie zasługuje precyzyjnie wskazana

i uzasadniona luka badawcza, zidentyfikowana na podstawie analizy dotychczas przeprowadzonych badań, które Autorka odpowiednio sklasyfikowała.

Wobec powyższego wybór tematu oceniam jako zgodny z wymaganiami stawianymi rozprawom doktorskim.

4. Ocena przyjętych celów badawczych i sformułowanych hipotez badawczych

Jako główny cel pracy Doktorantka wskazała określenie stopnia szczegółowości ujawnianych informacji finansowych oraz wskazanie determinant wpływających na poziom tej szczegółowości. Cel główny został rozwinięty za pomocą następujących celów szczegółowych:

- sformułowanie definicji szczegółowości informacji,
- przegląd dotychczasowych badań z zakresu ujawniania informacji,
- konstrukcja wskaźnika szczegółowości ujawnianych informacji w wybranych obszarach zawartych w sprawozdaniach finansowych spółek giełdowych,
- ocena poziomu szczegółowości ujawnianych informacji za pomocą autorskiego wskaźnika ujawnień, przy wykorzystaniu materiału empirycznego w postaci sprawozdań finansowych spółek giełdowych,
- zaprezentowanie modelu regresji dla danych przekrojowo-czasowych, wyjaśniającego poziom szczegółowości ujawnień informacji w sprawozdaniach finansowych spółek giełdowych przez wybrane zmienne objaśniające.

Zarówno cel główny, jak i przyjęte cele szczegółowe są prawidłowe. Warte podkreślenia jest kompleksowe podejście do przyjętego problemu badawczego, widoczne już na etapie formułowania celów szczegółowych.

Autorka przyjęła następującą hipotezę główną: Stopień szczegółowości ujawnianych informacji finansowych w sprawozdawczości finansowej spółek notowanych na GPW w Warszawie zależy od czynników specyficznych dla poszczególnych spółek. W ramach rozwinięcia hipotezy głównej Doktorantka odwołuje się do pięciu zależności za pomocą hipotez pomocniczych:

H1: Istnieje statystycznie istotna zależność pomiędzy stopniem szczegółowości ujawnianych informacji finansowych a charakterem przepływów pieniężnych netto.

H2: Istnieje statystycznie istotna zależność pomiędzy stopniem szczegółowości ujawnianych informacji finansowych a wypłatą dywidendy.

H3: Istnieje statystycznie istotna zależność pomiędzy stopniem szczegółowości ujawnianych informacji finansowych a charakterem wyniku finansowego netto.

H4: Istnieje statystycznie istotna zależność pomiędzy stopniem szczegółowości ujawnianych informacji finansowych a kategorią audytora badającego sprawozdanie finansowe.

H5: Istnieje statystycznie istotna zależność pomiędzy stopniem szczegółowości ujawnianych informacji finansowych a rentownością aktywów.

W mojej ocenie w hipotezie głównej bardziej uzasadnione jest określenie „w sprawozdaniach finansowych” zamiast „w sprawozdawczości finansowej”. Z kolei w przypadku hipotezy pomocniczej H3 bardziej precyzyjne jest określenie „rodzaj i wysokość wyniku finansowego netto” niż użyte „charakter wyniku finansowego netto”. Jednak są to drobne uwagi, natomiast przyjęte hipotezy oceniam pozytywnie. W ocenie hipotez istotna jest zawarta we wstępie informacja wyjaśniająca, że wskazane w hipotezach pomocniczych zależności zostały wyprowadzone na podstawie przeprowadzonych przez Autorkę badań literaturowych, w tym w oparciu o dotychczas przeprowadzone badania empiryczne. Wskazany główny cel rozprawy oraz przyjęta główna hipoteza są ze sobą logicznie i problemowo spójne, szczegółowe cele i hipotezy są przemyślane, uporządkowane i świadczą o kompleksowym podejściu do badanego problemu.

5. Ocena metod badawczych

Zgodnie z charakterem teoretyczno-empirycznym pracy posłużono się zróżnicowanymi metodami badawczymi, które zostały przypisane do przyjętych etapów badania. Wykorzystane zostały następujące metody badawcze: krytyczna analiza literatury przedmiotu, wnioskowanie indukcyjne, dedukcyjne, analiza treści sprawozdań finansowych z wykorzystaniem autorskiego wskaźnika szczegółowości ujawnień oraz weryfikacja hipotez za pomocą modelu regresji. Z punktu widzenia oceny doboru i wykorzystania metod badawczych, w części teoretycznej rozprawy cenne jest eksponowanie literatury zawierającej prezentację badań empirycznych przeprowadzonych dotychczas w różnych krajach oraz w Polsce w zakresie szczegółowości ujawnień. Doktorantka koncentrowała się na takich elementach jak problem badawczy, cel badania, przyjęte hipotezy, metody badawcze oraz uzyskane wyniki. Zestawienie takich informacji stanowiło odpowiednie wprowadzenie do własnych badań, a także stanowiło uzasadnienie ich organizacji. W ten sposób mgr Katarzyna Gamrat utworzyła odpowiednie tło prezentacji własnych badań oraz pozyskała płaszczyznę porównawczą dla uzyskanych wyników.

Istotną częścią rozprawy jest wieloetapowe, obszerne badanie empiryczne.

W pierwszym etapie Autorka przyjęła do badania 140 spółek wchodzących w skład indeksów WIG 20, mWIG 40 i sWIG 80 według stanu na 16.11.2021 r. Z tej grupy spółek ostatecznie w badaniu uwzględnione zostało 89 spółek spełniających przyjęte założenia. Doktorantka przyjęła pięcioletni przedział czasowy badania (2015-2019), co daje 445 obserwacji poddanych analizie. Wybór przyjętego okresu jest szczegółowo uzasadniony. Przyjętą próbę badawczą oraz horyzont czasowy oceniam pozytywnie.

Mgr Katarzyna Gamrat konstruuje autorski wskaźnik szczegółowości ujawnień w oparciu o zidentyfikowane na podstawie analizy dotychczasowych badań i wytypowane kluczowe sprawy badania. Do konstrukcji wskaźnika przyjęła następujące obszary: rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne, pozostałe rezerwy, kredyty i pożyczki, należności handlowe i odpis aktualizujący, ryzyko finansowe i podatek dochodowy. W ramach trzeciego etapu konstrukcji wskaźnika poddała analizie noty objaśniające ze sprawozdań finansowych spółek należących do próby badawczej za okres 2015 – 2019. W efekcie autorski wskaźnik jest sumą sześciu wskaźników przyjętych dla każdego z sześciu obszarów narażonych według biegłych rewidentów na istotne zniekształcenia. Skonstruowany wskaźnik cechuje się nowatorskim podejściem do problemu pomiaru stopnia szczegółowości ujawnień. Zaproponowane rozwiązanie oceniam jako przydatne w praktyce gospodarczej w ocenie szczegółowości ujawnień w wytypowanych obszarach, z możliwością szerszego zastosowania.

Wyniki wcześniejszych etapów badania (w postaci średniej wartości wskaźnika szczegółowości ujawnień informacji finansowych w sześciu obszarach w poszczególnych latach oraz za cały badany okres) zostały wykorzystane do konstrukcji modelu regresji dla danych przekrojowo-czasowych. W ramach tego etapu badaniu został poddany związek pomiędzy stopniem szczegółowości ujawnień wyrażonych za pomocą skonstruowanego wskaźnika a zmiennymi objaśniającymi, które zostały przyjęte do badania. Dobrane zostały następujące zmienne objaśniające: charakter przepływów pieniężnych netto, wypłata dywidendy, charakter wyniku finansowego netto, kategoria audytora, wskaźnik rentowności aktywów ROA. Autorka klarownie wyjaśnia dobór zmiennych objaśniających. Dane do badania były pozyskane z bazy NOTORIA, a w przypadku kategorii audytora - ze sprawozdania z badania biegłego rewidenta. Uzyskane wyniki badania z wykorzystaniem modelu regresji dla danych przekrojowo-czasowych pozwoliły na zweryfikowanie hipotez poprzez potwierdzenie istnienia determinant stopnia szczegółowości ujawnień.

W mojej ocenie w badaniu empirycznym zostały wykorzystane prawidłowo dobrane metody badawcze, a badanie zostało przeprowadzone prawidłowo. Uzyskane wyniki zostały trafnie i szczegółowo zinterpretowane.

6. Ocena merytoryczna rozprawy

W pracy zostały wyodrębnione cztery główne rozdziały, trzy pierwsze o charakterze teoretycznym oraz ostatni empiryczny.

W rozdziale 1. *Sprawozdanie finansowe jako źródło informacji dla interesariuszy* Autorka koncentruje się na znaczeniu systemu rachunkowości oraz sprawozdawczości finansowej. Cenne jest przedstawienie powiązania rachunkowości z dyscypliną ekonomii i finansów oraz prezentacja wraz z uzasadnieniem opinii środowiska naukowego o potrzebie wyodrębnienia rachunkowości jako dyscypliny naukowej, z czym się w pełni zgadzam. Doktorantka prezentuje obszerną argumentację za rozumieniem rachunkowości jako nauki, a także dokonuje przeglądu definicji systemu rachunkowości oraz sprawozdawczości finansowej.

W podrozdziale 1.2. wyjaśnia miejsce i znaczenie sprawozdania finansowego w raporcie rocznym w kontekście jego ewolucji. Sporo uwagi poświęca ujawnianiu informacji niefinansowych oraz raportom niefinansowym w powiązaniu z potrzebą i praktyką wdrażania koncepcji społecznej odpowiedzialności, wskazując jako podstawę prawną Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE. Brakuje aktualizacji stanu prawnego z odniesieniem do obowiązującej od 1 stycznia Dyrektywy (EU) 2022/2464 rozszerzającej podmiotowy

i przedmiotowy obowiązek raportowania niefinansowego, a także intensyfikującej jego standaryzację. Jednak z punktu widzenia oceny treści całego rozdziału budzi wątpliwość aż tak obszerne wprowadzanie tego wątku, nawet jeśli miało to stanowić odpowiednie tło dla opisu sprawozdawczości finansowej. Podrozdział 1.3 jest poświęcony sferze regulacyjnej w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych. Jego treść jest zwarta, przemyślana i uporządkowana. Rozdział pierwszy kończy klasyfikacja i szczegółowy opis interesariuszy ze wskazaniem rodzajów potrzebnych im informacji. W kontekście tematu rozprawy istotne jest uporządkowanie potrzeb użytkowników w powiązaniu z koncepcją jednostki sprawozdawczej. Doktorantka prezentuje własne stanowisko dotyczące listy interesariuszy i ich potrzeb informacyjnych, co uważam za wartościowe.

Pozytywnie oceniam problem badawczy oraz wskazaną lukę badawczą. Na podkreślenie zasługuje również ich aktualność z punktu widzenia praktyki gospodarczej. W rozprawie prezentowane jest obszerne uzasadnienie dotyczące wyboru problemu badawczego.

Głównym problemem poruszonym w rozdziale 2. *Jakość informacji finansowej* jest ocena informacji finansowych za pomocą cech jakościowych. W ramach wprowadzenia do tematu Doktorantka przytacza różne definicje informacji finansowych i niefinansowych, wykazując się przy tym bardzo dobrze rozpoznaną literaturą. Jednak w kontekście prezentacji tak zróżnicowanego podejścia do tych pojęć oczekiwałam wskazania przez Autorkę tych definicji, które uważa za najbardziej trafne wraz z uzasadnieniem lub zaproponowania autorskiej definicji informacji finansowej. Doktorantka w rozdziale płynnie przechodzi do problemu jakości informacji finansowej koncentrując się na jej cechach. W oparciu o literaturę przedmiotu wskazuje dwie kluczowe role, jakie informacja pełni w gospodarkach rynkowych. Pierwsza z nich odnosi się do inwestorów oraz innych dostawców kapitału, którzy podejmują decyzje z możliwością oceny potencjału zwrotu z dostępnych inwestycji (informacji *ex ante*). W ramach drugiej roli informacja pozwala jej użytkownikowi monitorować efektywność alokacji kapitału przez jednostki gospodarcze.

Za szczególnie wartościowy uznaję podrozdział 2.2. *Jakość informacji w świetle założeń koncepcyjnych*. Autorka starannie i konsekwentnie wyjaśnia i interpretuje hierarchę cech jakościowych informacji finansowych na podstawie Założeń Koncepcyjnych Sprawozdawczości Finansowej. Podkreśla dwa wymiary użyteczności informacji finansowej dla odbiorców sprawozdań finansowych. Zwraca uwagę na problematyczne w świetle badań cechy jakościowe, jakimi są między innymi istotność i neutralność. Podrozdział 2.2. jest odpowiednio dostosowany do celu rozprawy, a także zawiera umiejętne połączenie treści sfery regulacyjnej z wynikami badań do niej odnoszącymi się. Kolejny podrozdział poświęcony jest szczegółowości ujawnień informacji sprawozdawczej, ściśle powiązanej z cechą istotności. Doktorantka słusznie podkreśla, że informacja charakteryzująca się większą szczegółowością może przyczynić się do wzrostu jej jakości. Zbyt mała szczegółowość może być wiązana z problemem asymetrii informacji. Jednak, jak zauważa Autorka, zbyt duża szczegółowość może być uznana za problem przeciążenia informacją, pociągającego za sobą utrudnienie w wyszukiwaniu informacji oraz zwiększone potrzeby techniczne do jej przechowywania. Treść podrozdziału posiada odpowiednią podstawę teoretyczną, w szczególności w postaci teorii agencji, a także zawiera przywołanie wyników wielu badań. Rozdział drugi kończy opis not objaśniających jako elementu sprawozdania finansowego.

Rozdział drugi dowodzi bardzo dobrego rozpoznania literatury przedmiotu i wnikliwego podejścia do badań przeprowadzonych w różnych krajach. Bardzo wysoko oceniam dobór literatury.

Rozdział 3. *Polityka dobrowolnych i obowiązkowych ujawnień w sprawozdawczości finansowej* stanowi logiczną konsekwencję treści rozdziału drugiego i „domyka” część teoretyczną rozprawy. Zawiera przegląd teorii odnoszących się do kwestii komunikowania się podmiotów (spółek giełdowych) z ich interesariuszami, w szczególności teorii interesariuszy, teorii akcjonariuszy, agencji, legitymizacji oraz sygnalizacji. Na uwagę zasługuje prezentacja różnych rodzajów teorii interesariuszy, np. teorii opisowej, instrumentalnej, normatywnej, metaforycznej. Autorka podkreśla, że z punktu widzenia przyjętego w rozprawie problemu badawczego kluczową kwestią jest krąg użytkowników informacji, przy czym opisane teorie odwołują się do różnych kręgów użytkowników.

W drugiej części rozdziału trzeciego Doktorantka koncentruje się na polityce obowiązkowych i dobrowolnych ujawnień, wskazując, że zarówno obowiązkowe jak i dobrowolne ujawnienia mogą cechować się różnym stopniem szczegółowości. To z kolei może być rezultatem przemyślanej, przyjętej polityki lub pewnej uznaniowości osób sporządzających sprawozdanie, której nie można ująć w ramy przyjętej „polityki”. Ta część rozdziału trzeciego jest napisana w ciekawy sposób, zachęcający do analizy problemu szczegółowości ujawnień w szerszym kontekście, np. z uwzględnieniem aspektów behawioralnych. Ważną częścią podrozdziału 3.2. jest przegląd i klasyfikacja badań dotyczących tematyki ujawnień. Na uwagę zasługuje tabela 3.1. (zaczepnięta ze wskazanego źródła literaturowego), w której prezentowane są problemy badawcze wynikające z tematyki ujawnień informacji finansowych. Szkoda, że Doktorantka nie poszerzyła tabeli o kolejne problemy badawcze, które wynikają z badań, do których dotarła i wskazała w rozprawie. Rozdział trzeci kończy podrozdział 3.3. poświęcony obszarowi badań naukowych określanemu jako badania rynków kapitałowych w rachunkowości. Doktorantka podkreśla, że podstawowym celem badań z tego obszaru jest sprawdzenie, czy sprawozdania finansowe dostarczają uczestnikom rynku istotnych informacji w porównaniu do pozostałych publicznie dostępnych źródeł. Autorka prezentuje swoją opinię na temat relacji pomiędzy szczegółowością informacji a efektywnością i istotnością informacji.

Mam drobne zastrzeżenie do tytułu podrozdziału 3.2. *Polityka obowiązkowych i dobrowolnych ujawnień przez spółki publiczne*, który pokrywa się w zbyt dużym stopniu z tytułem całego rozdziału. W efekcie tytuł rozdziału trzeciego nie odzwierciedla prawidłowo jego treści, pomijając ważną z punktu widzenia celu rozprawy część poświęconą fundamentom

teoretycznym (przeglądowi teorii powiązanych z komunikowaniem się przedsiębiorstwa z interesariuszami). Jednak treść rozdziału trzeciego oceniam wysoko.

Rozdziały teoretyczne świadczą o przeprowadzonej przez mgr Katarzynę Gamrat pogłębionej analizie literatury i sfery regulacyjnej. Autorka dużo uwagi poświęciła przeprowadzonym dotychczas badaniom, wskazując i porównując problemy badawcze, cele badań oraz uzyskane wyniki. Dobór literatury oraz sposób jej przywoływania świadczą o dojrzałości naukowej i bardzo dobrze rozpoznanym problemie badawczym, a także o umiejętności przedstawienia go w odpowiednio szerokim kontekście naukowym.

Rozdział 4. *Stopień szczegółowości ujawnień informacji w sprawozdawczości finansowej spółek notowanych na GPW w Warszawie* ma charakter empiryczny. W pierwszej jego części (podrozdział 4.1. *Przegląd wyników badań empirycznych dotyczących ujawnień informacji w sprawozdaniach spółek giełdowych*) Doktoranta przedstawia badania zagraniczne i krajowe odnoszące się do problemu szczegółowości ujawnień informacji. Rozpoczęcie rozdziału empirycznego takim podrozdziałem uważam za rozwiązanie nietypowe. Treść podrozdziału 4.1. mogłaby być wprowadzona do rozdziału 3. Rozumiem jednak i doceniam przyjęte przez Autorkę rozwiązanie, dzięki któremu została mocno wyeksponowana luka badawcza, która bezpośrednio poprzedza przeprowadzone badanie empiryczne, a tym samym podkreśla jego znaczenie i wartość dodaną. W następnej kolejności Autorka przedstawia cztery etapy badania czyli wstępną analizę i dobór próby badawczej, analizę ujawnianych informacji finansowych, ocenę stopnia szczegółowości ujawnianych informacji finansowych wraz z konstrukcją wskaźnika oraz określenie determinant wpływających na poziom szczegółowości ujawnień. Etapy badania empirycznego zostały odpowiednio opisane, z wyeksponowaniem związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy nimi. Doktorantka opisuje i prawidłowo uzasadnia przyjętą próbę badawczą.

W podrozdziale 4.3. mgr Katarzyna Gamrat konstruuje autorski wskaźnik szczegółowości ujawnień w oparciu o zidentyfikowane na podstawie analizy dotychczasowych badań i wytypowane kluczowe sprawy badania. Do każdego z przyjętych obszarów ułożone zostały pytania w postaci formularza, opracowane na podstawie regulacji MSR/MSSF odnoszących się do obligatoryjnych i dobrowolnych ujawnień oraz do dobrych praktyk spółek w zakresie ujawnień. W ramach trzeciego etapu konstrukcji wskaźnika poddała analizie noty objaśniające ze sprawozdań finansowych spółek należących do próby badawczej za okres 2015 – 2019. Zaproponowany autorski wskaźnik jest sumą sześciu wskaźników przyjętych dla każdego z sześciu obszarów narażonych według biegłych rewidentów na istotne zniekształcenia.

W podrozdziale 4.4. przedstawione zostały wyniki badań w przekroju przyjętych obszarów. Tabela 4.4. prezentuje średnią wartość wskaźnika szczegółowości ujawnień informacji finansowych w sześciu obszarach w poszczególnych latach oraz za cały badanych okres. Wyniki wskazują, że poziom szczegółowości ujawnianych informacji finansowych w kolejnych latach zwiększał się. Autorka jednak podkreśla, że w stosunku do maksymalnej wartości wskaźnika poziom szczegółowości jest średni.

Kolejnym etapem badania jest konstrukcja modelu regresji dla danych przekrojowo-czasowych na podstawie wyników uzyskanych w poprzednim etapie, w celu oceny związku pomiędzy stopniem szczegółowości ujawnień (wyrażonych za pomocą skonstruowanego wskaźnika) a przyjętymi przez Autorkę zmiennymi objaśniającymi. W tabeli 4.5. zostały zaprezentowane i opisane zmienne objaśniające. Skonstruowany model regresji dla danych przekrojowo-czasowych pozwolił na zweryfikowanie hipotez poprzez potwierdzenie istnienia determinant stopnia szczegółowości ujawnień. W tym kontekście warto podkreślić, że determinanty takie jak wypłata dywidendy oraz rentowność aktywów wykazują statystycznie istotny wpływ na poziom szczegółowości ujawnień, co stanowi potwierdzenie głównej hipotezy. Autorka prezentuje szczegółowe wyniki w uporządkowany, przejrzysty sposób wraz z ich interpretacją i odniesieniem do wyników innych badań.

W mojej ocenie do wyodrębnionych etapów badania zostały dobrane i prawidłowo zastosowane odpowiednie metody badawcze. **Uzyskane wyniki znacząco poszerzają stan wiedzy na temat szczegółowości ujawnień informacji finansowych, a także są ważne z punktu widzenia praktyki w zakresie sprawozdawczości finansowej.**

W zakończeniu Autorka przeprowadziła podsumowanie wyników badania odnoszące się do części teoretycznej oraz empirycznej rozprawy, a także sformułowała wnioski końcowe przedstawione z punktu widzenia celu głównego oraz hipotezy głównej. Ta część rozprawy jest przemyślana, uporządkowana i syntetyczna, brakuje natomiast odniesienia wyników badań do hipotez pomocniczych. Wnioski są ciekawe i świadczą o wartości dodanej przeprowadzonego badania.

7. Ocena rozprawy doktorskiej pod względem formalnym

Praca jest napisana bardzo starannie pod względem formalnym oraz językowym, chociaż zdarzają się nieliczne błędy językowe, np.:

- s. 11, pierwszy akapit od góry jest „Jak twierdzi filozof nauki i autor koncepcji rozwoju nauki T.S. Kuhna (...)”, ma być „Jak twierdzi filozof nauki i autor koncepcji rozwoju nauki T.S. Kuhn (...)”,
- s. 14, pierwszy akapit od góry, pierwsze zdanie jest „(...) części składowej finansów”, powinno być „(...) części finansów” lub „(...) składowej finansów”,
- w hipotezach pomocniczych występuje błąd interpunkcyjny,

Jednak biorąc pod uwagę objętość pracy mają one znikomy charakter. Mgr Katarzyna Gamrat powoływała się na literaturę prawidłowo i rzetelnie. Na uwagę zasługuje również staranne opracowanie tabel, które w mojej ocenie bardzo dobrze ilustrują, porządkują oraz uzupełniają wywód Doktorantki.

Z punktu widzenia wymogów formalnych praca nie budzi zastrzeżeń.

8. Wnioski końcowe

Po zapoznaniu się z rozprawą doktorską autorstwa mgr Katarzyny Gamrat stwierdzam, że spełnia ona wymagania ustawowe stawiane tego typu pracom naukowym. Wybór problemu naukowego oraz zidentyfikowana luka badawcza świadczą o dojrzałości naukowej oraz bardzo dobrze rozpoznanych potrzebach praktyki gospodarczej. Z punktu widzenia poznawczego praca stanowi wkład do dorobku literatury z zakresu rachunkowości i poszerza stan wiedzy na temat szczególności ujawnień informacji finansowych.. Temat rozprawy mieści się w obszarze nauk ekonomicznych w dyscyplinie *Ekonomia i finanse*.

W mojej ocenie recenzowana rozprawa stanowi oryginalne rozwiązanie trudnego i ważnego zarówno na gruncie teoretycznym jak i empirycznym problemu naukowego, dotyczącego szczególności ujawnień informacji finansowych, dotychczas w niewielkim stopniu zbadanego.

Treść rozprawy dowodzi, że mgr Katarzyna Gamrat posiada szeroką i ugruntowaną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie *Ekonomia i finanse*. Ponadto rozprawa jednoznacznie wskazuje na dobrze opanowany warsztat naukowy i umiejętność samodzielnego prowadzenia badań naukowych, o czym świadczą zarówno dobór metod badawczych jak i sposób i zakres przeprowadzonych badań. Wobec powyższego stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Katarzyny Gamrat pt. „Determinanty szczególności ujawnień informacji w sprawozdawczości spółek giełdowych” spełnia wymogi ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. i rekomenduję Radzie Dyscypliny Ekonomia i Finanse

Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie przyjęcie jej oraz dopuszczenie do publicznej obrony. Biorąc pod uwagę wysokie walory merytoryczne, autorskie rozwiązania oraz zakres przeprowadzonych badań wnioskuję o wyróżnienie rozprawy według zasad przyjętych w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie.

Monika Słoch-Titus